

Landskap: Småland
 Härad: Kinnerald
 Socken: Jät
 Uppteckningsår: 1941

Upptecknat av: Jenny Danielsson
 Adress: Jät
 Berättat av: Densamma
 Född år 1880 i Kalosvike.

(Ljälvbiografi; forts. fr. N. 7898.)

Innehåller bl. a. :

Matvätter.	s. 1
Konfirmationen.	s. 4
Tjänsteplats.	s. 10.
Svart hund.	s. 21.
Begravning.	s. 28, 39.
En "sanke".	s. 32.
Måka Anna i Stöby, - tillfrågades i kärleksaffären.	s. 35.
Bot för vishad fot.	s. 39.
Läsemöte.	s. 41.
Lysningskalas.	s. 51.
En bådugårdspiga i Blekinge.	s. 54-62.

Landskap: ..... Upptecknat av: .....

Härad: ..... Adress: .....

Socken: ..... Berättat av: .....

Uppteckningsår: ..... Född år ..... i .....

ett sågel delade hon till oss, på vintern satt vi i skymningen på vår sten stäl och hon gav oss maten i hander. Vår kväll skulle vi vilja skamma på vintern var det vanligt överallt, till kvällsmat fick vi gröt och mjölk och bröd, antingen kongnyssgröt, eller potatisgröt eller rågmjölgröt, inget smör eller sågel. Jag minns så väl när faster bakade "jäsna-pannkak" av den skar hon ut en klävs och lade på brödskeivan, det räknades som sågel, jag minns så väl hur hon bakade den fram. Sedan kokade potatisen och stötte den igenom en "jäsnapuff" sen stötte hon ner grott rågmjöl i den medan de voro varma fast

Skriv endast på denna sida!

det fick sen stå till dagen efter, då kokte hon morötter stättu dem och rödde mer det i potatismassan lade det på frannkaksjäm och bakade dem i stora agnen, hon bakade en tio tolv stycken var gången på vintern och det bakade di föräster på vart ställe di lånade frannejäm av varandra när di bakade. I min barndom bakade di många sorters frannkakor förutom frännefrannkakor bakade di morötterfrannkakor, stärkelsefrannkakor äppelfrannkakor, korngrusfrannkakor, och till stora högtider och kalas bakades det risgrusfrannkakor, men som jag minns så lade di aldrig någon frannkaka på tallriken, utan di skar av en kliv och höe den i handen jag minns ännu hur gott det var när en fick ett stycke frannkaka på en brödskeiva, små bänderna och di fattiga kunde g' sticka så stora
foto

slakt, och därför fick de lovet hålla sig
till frambakan jag minns detta så väl så.
Julen 1893-1894 denna vinter gick jag
och lärde för presten, jag minns julottan då
fick jag äka med Sallagnes Jönssons ungdom
till kyrkan, jag kommer ihåg när tjänsten
var slut så höjde åskan, och gökens god, or-
ganisten Herlin gjorde så med orgelverket
det var mitt väder vid jul och jön var
ren. Nyårsottan var jag också i kyrkan då
rodde vi till Tralpsvik, vi var några stycken
ungdomar, vi skulle hälsa på en släkting
till oss här i gåt efter tjänstens slut, där stann
nade vi en dag över, och när vi kom till-
baka så hade båten blivit fast och det var
is över hela jön, så vi fick gå vägen runt
omkring jön hem till mig. Det var en student
som predikade i nyårsottan han var född
fast

i Jofalsvik. Jag minns så väl vad hans skol-
kamrater sade, di sade predikar han bara
så skall han få två kronor men gör han
inte det så skall han inte ha nånting.
Studenten hetade Thornell han predikade
så en stor del av folket grät, och han fick
402 kr i offer. Efter Jesu skulle vi böja att gå
och läsa för presten det var ingen vidare källa
den vintern så vi kunde inte gå över sjön mer
än två gånger. Jag minns den första frisonsda-
gen då följde di oss över isen för det var
närmare, när vi kom ett stycke ut på sjön
så mötte vi en skock karlar som drogen
hälke och på den låg en som var död,
det var Sven Johan på Nibben han hadde
en syster som också läste för presten, vi var
goda vänner hon och jag. Det var vanligt på
den tiden att pojkar och flickor forts

bytte från kringlor och gora och karameller
vi flickor fick karameller, och sen gav vi poj-
karna kringlor och gora, den som hade de
bästa kakorna fick de mesta karamellerna
det var karameller klädda med peppar. Jag
minns så väl vi hade korgar med oss fulla med
kakor. När parsons predikon var slut i kyr-
kan så fick vi gå ner i skolsalen och byta
från detta innan läsningen började. Jag minns
hur roligt det var och ju mer karameller
vi fick ju roligare var det, den som var
bäst omtyckt fick det mesta, och så var det även
bland pojkarna, det var en pojke som fick
så många kringlor en gång så han fick
inte plats med dem i fickorna han tog ett
snöre och trådde dem på och tog dem på
ryggen, vi bytte så fyra gånger under vår
läsetid det var parsons dagarna forts

Vi som hadde så langt och gå brukade
gå dagen föret innan vi skulle läsa så fick
vi läsa hus lite överallt. Jag minns så väl
jag såg en gång hos två gamla människor
han hadde varit knekt och hetade Örter hans
hustru hetade Katarina där var möblerat i
gammal stil med väggsängar spisskåp och
hörnskåp och en stor öppen grästens spis, den
kokade di horngränsgröt på kvällen, gröten
kokades i en järnspotta med tre fötter under
och gubben rörde i gröten medan hon satt vid
spisen och sprann och lyfte sig vid beasan, han
var så rädd om henne han sprang omkring
henne och pressade upp med allting så sade
han Kattunga bella Kattunga bella då ska ja
jöra. Hon skulle lägga sig fört på kvällen
di låg i en säng när han hade lagt sig så tog
han fram flera källor ifrån hörnskapet fört

och satte ner dem utåt hela sängkanten så
hon inte skulle trilla ner i gatuett ty sängen
var hög. hon låg yttert eller som di säger
vid stocken, jag fick ligga i en soffa som
stod vid ett fönster, på morgonen var han
först uppe och kokade kaffe och gav henne
frå sängen, och jag fick också sedan tog han
dån plinnarna så hon kunde komma ner ur
sängen han satte en matt till henne som hon
skulle stiga på, sedan gick jag därifrån och till
presten. På hela konfirmationstiden var vi hos
presten 14 gånger. Jag minns så väl när vi ska-
le konfirmeras alla talade om hur fina di skulle
bli det var många som hadde hemvävda kläd-
ningar präjkarna hadde stampetygskläder hem-
vävda och många av flickorna hadde hemvöv-
da mörkblå regarnsklädnigar öven kallat för
viktoria-garn. Jag viste inte hur dant tyg jag fått

fick ty kommissarie Fornander hadde sönt kall
 till mig att jag skulle komma efter mina läso-
 kläder, jag fick hela min utstyrel av honom
 utom bibeel den skulle jag ha från hemmet
 sade han, jag fick köpt svart tyg till klädning
 så jag blev bland de finaste, även då kom
 jag ihåg hans ord "bliv inte högfärdig", jag fick
 även en stor lekluvattensflaska och en stor
 påse med teaterkonfekt något ovanligt på
 den tiden. Jag minns så väl när vi skulle kläda
 kyrkan före konfirmationen hur roligt vi hadde
 och när presten kom till oss för att läsa med
 oss för sista gången har han ställt upp oss
 par om par som vi skulle gå in i kyrkan
 jag och kyrkovårdens dotter skulle gå i första
 paret. Sagen efter skulle vi läsa i kyrkan det
 var bövsöndagen den 28 april år 1899. När läs-
 ningen skulle böja kom han först till font

mig och sade kan du Matilda säga mig "var-
för kallas du kristen" läs nu högt och rent som
du brukar göra så det hörs över hela kyrkan
och det gjorde jag, jag minns så väl hela min
konfirmation och även Tänkorspråket som vi
gick med oss ut i världen. Det var "Sovids 23
psalm" Ja vilse kan i frid min vördade kon-
firmationslärare. Kristihimmelfärdsdag den 3
maj skulle vi för första gången begå H. H. natt-
vard jag minns så väl vilket förfärligt väder
det var det stormade och regnade hela dagen
och di som inga hästar hadde måste ge sig
ut på sjön för att komma till kyrkan, vi
rodde med den store kyrkobåten som hadde
fem par åror, det gick så stora böljar på
fjorden så det kastade upp oss på en hol-
me som hetade borgen, och vi tårebarn had-
de sämre kläder med oss så vi var sen inne
fort

på ett ställe och klädde om oss sen när den
dagen var gånge till ända så var det slut
med barndomsTiden. Sagen efter den 2 maj skulle
jag flytta till Småra måla igen ty det hadde
jag lovat kommissarien då skulle jag ha
lön 30 kr till den 24 oktober. Jag minns så väl
vad fröken Torat sade när jag kom dit, nu
sade han nu är du stor så nu behövs det väl
inte en stor piga till, jag minns så väl vad
kommissarien då sade, han sade det är väl
jag som betalar och han stodde en piga till
jag skulle vara så mycket med honom ty då
som förut skulle vi plöka alla bär och all
frukt sen skickade han ut mig till folk
med det, jag minns så väl hur arg fröken var
för det men det var ju han som var husbon-
den, och alla könsen 60 stycken skulle han
och jag fodra, när jag hade varit där en par

fjorton dar så kom han en dag och sade
när Jenny har ätit middagsbröken så skall
hon gå till Helena i Rössvik ett ärende åt mig
när jag var färdig så sade jag till. Han sade
då vill du gå ner till Helena Pettersson och
taga ut två klädningsstygg åt dig ett i bom-
ull och ett i ylle hur dant du vill men tag
det bästa, bed sen om räkning till mig, gå
sen och bed sömmerskan att du får bära dit
tyget och få det sytt, ty sade han veckan
efter midsommar skall vi resa till "Värio"
och då skall du följa med, jag minns så väl
hur glad jag blev och nu tyckte jag att jag
var stor men jag fick aldrig gå någonstans
och fräppa några ungdomar jag fick en-
dast gå i kyrkan och gå ärendet. Jag minns
så väl hur mycket arbete vi hade i trädgår-
den ty fröken drev upp alla blommor fast

Landskap: *Småland*
 Härad: *Kinnared*
 Socken: *Jät*
 Uppteckningsår: *1941*

Upptecknat av: *Jenny Danölsou*
 Adress: *Jät*
 Berättat av: *Minig*
 Född år *1880* i *Tralavik*

Själw, jag mins så väl när jag skulle hä-
 ra en stor vattenså på aelarna till sam-
 mans med den stora figan hur tung den
 var, med det vatten skulle vi vattna blom-
 mor och plantor. Jag mins så väl hur jag vänt-
 tade på midsommars ty dagen efter skulle vi
 åka till Vävie. Jag mins så väl den dagen när
 vi skulle resa, vi var tidigt uppe på morgo-
 nen, den stora figan skulle stanna hemma
 men hon tordes inte vara ensam på nätterna
 en äldre kvinna skulle ligga där om nätterna
 allt silver lättes ner i en kista och di hadde
 nyckeln med sig. Frans Larsson han som köpt
 hemisariens gård skulle spjutra oss, han hadde perts

2 hästar och drocka, han och jag sat fram
och komissarien och präken sat bak i dronkan.
Jag var så glad för att jag fick resa igenom
gät ty därifrån hadde jag från min späda barn-
dom hört så mycket ontalas av faster ty hon
var ju född där. Jag mins så väl när vi kom
till det stora tingshuset så sade komissarien detta
hus har stått i Trehärna i Urhult då bodde då
en rikå borge i då. När vi sen kom in så
blev det ett sådant välkomnande ty den som
stod före tingshuset hetade Jungfru Kristin så
kallade komissarien henne, hon hade varit där
så länge så hon hade tegit emot honom fle-
ra gånger det hördes ju. Hjärtarna skulle pusta
och vi skulle dricka kaffe, under tiden sprang
jag ut och skulle se om jag kunde finna stugan
där faster var född men jag hittade inte någon
som passade med som hon talat om det forts

I stället fann jag en äsna som gick och betade på en vägkant, jag hade aldrig sett ett sådant djur så jag gick och talade om det för kommissarien och han följde med, det är djurläkare Andersson som äger den så de han bor där borta. På en åker utmed vägen gick folk och stackade hö och där var två pojkar som kunde vara i min ålder, de kom fram och skulle tala om för oss nå illa ordna laotā na hong skrikā, sen min jag att jag fick följa med jungfru Fristens piga till en trädgårdsmästare och köpa morötter sen skulle vi åka vidare kl var då 4 på e m och vi skulle fram till Wärsö till kvällen. Jag minns när kommissarien skulle betala kaffet så hade han inga pengar dem hade han glömt hemma, då erbjöd präken honom till att låna av sig, nå tack de Helen Stratina lilla då behöver ja inte för ja ä väl betraddā länkō ja så de kommissarien te uifato

komma tillbaka också förblev det. Jag minns så väl
hur jag satt och väntade på att vi skulle kom-
ma till det vågskäl som kom från Tralmsvik ty
den vägen hade jag åkt en gång förut när jag
var 9 år och jag kände så väl igen vägen.

Ja så kom vi fram till Wäxjö till Stadshotellet
där beställde komissarien tre rum på nedre våning
och ett rum på tredje våning till kuskerna och till
två hästar i stallen då skulle purta för natten
sen körde Frans Larsson hem, om en vecka skulle
han hämta oss, som sagt vi skulle ha var sitt
rum, sen beställde han middag och jag minns
än i dag vad vi fick och hur fint det var dukat
det var dagen efter midsommardagen han begärde
på kyckling nypotatis och ärtskidor, och smultron
till efterrätt. Fröken sade att jag skulle vänta och
äta efter dem men han sade vi äter vid ett bord.
Jag riktigt skändes ty jag visste ju att jag forts

var piga, jag fick en fin säng bäddad o egert rum
mina skor bortada mit rum städad och lägga till
kl 8 på morgonen. Komissarien skulle gå till besaretts
läkare Strömholm varje dag och få behandling för magen
därför skulle han bo i Växjö en vecka och då skulle
jag följa med honom dit varje dag och le honom
i armen det var hela mitt arbete för dagen, sen
sede han till mig nu får du gå här i stan om da-
garna och se om allting bara sköt dig så inte
problemen tager dig, jag hade inte sett någon polis
så jag visste inte hur han såg ut men jag präga-
de en flicka på hotellet sen var jag såg en po-
lis så nej jag för honom ty jag trodde att om
jag inte gjorde det så tog han mig. Jag minns så
väl hur snälla flickorna på hotellet var jag var
med i köket och hjälpte till och fick god mat men
bäddade min säng och städa mit rum det fick jag
inte ty di sade det här städningen till. foto

När vi sen skulle resa hem så valde han en annan väg ty han ville hälsa på sin bror löjtnant Tornander han bodde i Kederstöv där låg vi över en natt där såg jag den tjäckerne människa som jag sett, det var prenteran i Kederstöv fru Martin di sade att hon vägde 18 pund och hon hadde inte sett sina fötter på 8 år hon fick alltid lovet ha en prall och sätta fötterna på och hon kunde inte klä sig själv.
Jungfru Brittas i fåt fick inga pengar när vi repte tillbaka men så fort som vi kom hem så sände han mig med brev till porten som hon skulle ha ja den resan minns jag så länge jag lever. Sen när jag kom hem så var jag lite stolt för jag hade fått bo i stån och på hotell det hadde inte förennats mina jämlingar. Och jag fick pengar av komissarien också till att köpa karameller för så jag hadde många med mig hem och bjöd bekanta. Jag minns att komissarien lånade pengar pert

utav sin brorson kamrer Fornander som då
badde i Växjö, när komissarien sen kom hem
så hade han gott om pengar, ja sen var det inte
mera minnen av den resan. Mina minnen
från Smörömåla är också de här sträng prästen
Porat var och ordningssam och det skulle även
jag lära mig och det har jag haft nytta av
fast jag då tyckte att han var elak, jag minns
så väl när jag skulle lära mig på vilken plats
allting stod hängde och såg så var hon skickade
mig i mörke så skulle jag kunna gå och häm-
ta det. Alla hennes kläddingar hängde på en
garderoas på andra våning omkring ett 20-tal
jag skulle veta hur de hängde så hon kunde
skicka mig efter vilken hon ville ha, och lika
så sto de stod på golvet under kläddingarna
det skulle jag hämta utav hysen. Jag minns
så väl om jag kom dit själv på dagen forts

så räknade jag hur di hängde, när jag sen skulle gå i skamme efter dem så såmlade jag ihop den ena efter den andra till jag kom till den låg jag skulle ha, jag minns så väl hur jag böjades vid kanten åt höger och sen skulle jag gå den långa trappen upp och ner i skamne. Jag minns också hur jag skulle kunna gå och hämta vilket hon skickade mig efter i kökskåpet i parslin och glas, lika så i skafferiet jag skulle sätta mat och allting där så jag kunde hämta det utan fias jag minns hur svårt det var i början och hur trött jag var, men det gick och lära sig och det har jag gått av än i dag. Jag minns även när jag skulle gå ärenden då skulle jag kläda om mig i bättre kläder, men det skulle göras på fem minuter, och när jag kom tillbaka så skulle jag kläda om mig i vardagskläderna forts

lägga ihop närluk och förkläde borsta av
 skorna och sätta dem på sin plats innan jag
 gick till mitt arbete, sen skulle jag säga tack
 så mycket präken lilla för jag fått göra mina
 kläder i ordning. Jag hade 30 kr i lön för som-
 maren och jag minns hur glad jag var för det, jag
 fick pengar av kommissarien ibland så jag hade
 alla igem när jag skulle flytta, men jag hade
 ju blivit att stanna där över vintern men jag
 var inte stodd ty jag hade inte fått någon
 städja, det var vanligt på den tiden att när
 de städde sig så skulle de ha några kronor
 i "stää". Jag minns så väl när kateeris kom och
 sade till mig att vet du vad kommissarien har
 sagt i Tingsryd till hague Samstedt, nåå då
 vet ja inte sade jag ja, sade hon han har sagt
 att han skall följa upp dig så du blir lika bra
 som en rikå ~~honga~~ honga dotä forts

jag mins så väl hur glad jag blev ty jag
 trodde ju att jag fick många pengar, jag
 tordes inte säga om det för någon för hade
 präken fått veta det så hade hon blivit så
 elak och jag hade ju lovat att stanna där
 över vintern, där var ju en flicka till som var
 större än jag hon hette Ida hon skulle flytta
 där den 24 oktober, men minnet av den
 dagen glömmet jag aldrig det var på kväl-
 len den 24 oktober 1894 vi hade skurat köks-
 golvat på kvällen och innan vi gjorde det så
 hade vi satt ut vatten och slask så det var
 vid 9-tiden på kvällen, när vi öppnade
 köksdören och skulle bära in säarna så fick
 vi se en stor hund sitta på gården hans gap
 liknade som när det brinner i en bakugn
 och öganen var så stora som en tallrik i sm-
 krets, vi blev lamslagna och sprang in och

slag igen dörren och satte oss på vår sin
 kant av kökssoffan vi vågade inte säga ett
 ord till varandra, fräken kom sen ner i köket
 men vi tordes inte säga något till henne om
 det, vi låg i köket men vad vi var rädda
 vi låg vända mot väggen med täcket över
 huvudet, jag minns så väl så fort som jag
 somnade så väckte Ida mig, jag var ju barn
 så jag kunde sova men det kunde inte hon.
 På morgonen innan vi steg upp så sade hon
 såg du något i går kväll, ja sade jag, såg du
 något, ja sade hon det var väl fröken sjölv
 som var här, och vi hade set det precis
 lika båda två, ja naturligtvis sade hon i da ska
 ja flötta här stöckars du som ska vara här
 jag tordes inte gå ut en kväll här mera och
 nu kommer den länge vintern stöckars dej,
 jag har knappast något tänka på detta för

Landskap: Småland
 Härad: Tinnerwald
 Socken: Jät
 Uppteckningsår: 1941

Upptecknat av: Jenny Samuelson
 Adress: Jät
 Berättat av: mig
 Född år 1880 i Frälövskök

men måste nu tala om det, för att alla mina minnen skall komma med. Jag minns hur färskrämd och rädd jag blev, jag funderade på alla vis hur jag skulle komma där. Så kom den tanken fram att jag skulle ljuga mig där, inte så vackert att tala om men vad skulle ja ta mej till jag var ju ännu ett barn på femton år och jag tordes inte gå ut i mörke sen jag set det förest omtalade. Jag sade att min faster som jag blivit fastad hos blivit sjuk och jag måste komma hem, det gick di in på om jag kunde ställa en annan i stället för mig och så komma igen när faster blev bra igen fast

jag stände en annan flicka i stället för
 mig också flyttade jag från Smörsmåla glad
 i hägen och tänkte här jag nu kommit här
 så skall jag inte ge mig hit mer. Den flickan
 stannade där i tre veckor sen gick hon där
 då kom det genast bud efter mig att jag skulle
 komma igen. Men på den tiden blev farter
 sjuk och sängliggande i fyra månader, på den
 tiden fick jag försä hundra, så där fick jag lära
 för jag fög. Som farter bara hörde tre flickor
 så fick jag ensam laga an hemmet, jag mins har
 känt det var förs jul och jag skulle ensam göra
 i ordning till julen tvätta släkten baka stöpa
 glass bygga och till sirt skura och göra rent.
 Jag höllde föt lära mig mycket i Smörsmåla
 som inte farter sett eller kunde, jag mins att
 jag ville baka pepparkakor och lite smårödb
 till jul men det fick jag inte för farter föt

Jag minns så väl det var en tre veckor före
juni så skulle jag gå till Smöråmåla. Jag gick
tidigt en lördagsmorgon ty jag skulle gå till
ka på e. m. därför att jag skulle beställa en
förning ett "bakrefat" hos en handlare som
behövde sådant på beställning ty vi därhemma
skulle på begravning på söndagen och jag skul-
le passa upp vid bordet. Jag kom till Smö-
råmåla vid elvatiden på p. m. präken var
borta och pigan som var där då sade till att
jag var kommen. Insommarieran sade till att
jag skulle gå upp till honom på sitt rum
han låg avansad i sängen klädd i sin grå
morgonrock han sade till pigan att hon skulle
koka god kaffe ty sade han den följande
kvällen återkommit, han hade sjöla upp kakor
till kaffet de bästa som fanns ty dem köpte
jag igen så skulle vi sitta i matrummet futs

och dricka kaffet, han pratade om allting och
främände om en del arbete som gjordes när jag
var där, bland annat sade han "då va toset
att du kom härn ja ha saknat de". När vi
druckit kaffet så sade han gå efter min rock
och fyll krukken med vatten så ska vi gå ä
ge hönsen en gång till du ä ja. När vi kom
in i hönshuset så skulle vi som vi gjort
föret när jag var där ta med handen i kruk-
kan varannan gång och strö ut vatten till
hönsen, när den var slutt så tog han ur väst
fiskan sea extroner och gav mig, de ska de ha
sade han ty du hadde så liten köv i somras
jag blev ju så glad så jag neg så djupt jag
kunde, han sade om fasten blev krya så kom
hit så fort du kan ty min tid ä noj inte
så lång sen gick vi in, men präken kom
inte hem men jag var där. Mitt ärende dit forts

var att när jag flyttade hem därifrån så fick
jag inte med mig blusen till min svarta klän-
ning och ett brunt ullförkläde som jag fick
när jag läste i kyrkan, men det fanns inte så
det fick jag aldrig se mer. När jag tackade
och gick så sade han kom så fort du
kan, det var den sista gången jag såg honom.
Vad jag minns den resan väl när jag kom
till Handörefron så var inte bakelserna färdiga
jag fick vänta det blev mörkt och reg-
nade lite smitt jag hade en mil att gå in-
nan jag kom hem, jag måste ju över jän-
ty träsklingen var fringpletten jag hade båt
med mig men tordes inte se fjärr i mörker,
som jag förut talat om så gick jag ner vid
Nebbamaden och påjjade på Clemmesan han
hörde det och kom genast och mötte mig. Det
var så mörkt så jag såg inte vattnet forts

jag färdde en gårdsgård så tog jag en stak
göds sätta och slog med den flöt mig så jag
hörde när jag kom till vattnet. Också sen jag
kom så sade jag var jag stod och där tog han
mig i båten. Sen som sen var glad det var
jag när jag kom på Skäcklingslandet, sen fick
jag låna en båt medan jag gick genom
Näsens och hem, när jag kom hem var kl 10
di var mycket bekymrade över mig ty di visste
att jag skulle över sjön, jag var trött och ledde
mig med det samma ty jag skulle vara på
begravningsstället kl fyra på söndagsmorgonen,
gästerna var bjudna kl sex och di skulle fört
ha kaffe och sedan frukost, kl åtta skulle di
vara färdiga och ge sig mot kyrkan så di
kom fram till kl tio. Sen var jag där i tre dagar
och passade upp för gäster, ty så länge räckte
ett begravningskale på Skäcklinge på den tiden
parto

Vid febern var det inte något särskilt faster
låg sjuk och jag var inte så gammal så jag bör-
jar att gå ut bland ungdomen, faster blev sen-
till bättre fram på vintern så han kunde jägas
till att sätta upp näv och jag vände två nävar
till våren kom, den ene av dem var vardagsstygg
till pojkar och den andra klädningsstygg till
faster och mig det var bomullsgarn till varpen
och regarn till öv det var de förnämste kläd-
ningarna på den tiden. En dag i april månad
år 1895 så fick jag bad med post Johan att
jag skulle gå till Smöröarna ty kommissionären
där sjuk och ville tala med mig. Post Johan
hadde dröjt 2 dar med att sätta fram badet
och när jag var på halv näven fick jag
veta att han var död, då vände jag om och
gick hem. En tid därefter fick jag veta att han
velat ge mig 5000. kr egenhändigt. post.

tre nämndoman Lunnar i Trehörna fick jag veta
att han skrivit till mig samma samma, näm-
demannen skrev det men hans inte att bli be-
vittnat innan han dog. Nämndemannen skrev
även ut åt honom olika summor åt dem där
barn fans efter dem där han prövat för
hårt när han var länsman. Fröken som alltid
var elak hadde bränt upp allt sammen så det
var ingen som fick något ty det hans inte
med att bli bevittnat, så talade nämndeman-
nen om det. En tid därefter blev fröken soq-
sint så hon dog på ett hospital. Suktionen
efter Fornadder varade i tre dagar men jag
var där inte ty jag blev föralgad av vad som
hände, men jag misst alltid Fornadder med gott och
värdeas honom för han var snäll mot mig
när jag någon gång har färdats till Urshults by-
ke och när jag än gör det så säger jag fört

en Tacksamhetens blomma från hans vilostad
 ja vilde han i frid och frid över hans minne. Och så
 är det slut med minnen från Smöröarna.
 På sommaren samma år var jag hemma hos
 faster, när våren kom så frågade hon mig om
 jag ville ha ett "höälann" (hjuland) ja det ville
 jag förstås ty som jag mins så hade alla
 hjuland från den tiden, di som ingen jord had-
 de tog sand hos bönderna och gjorde dagsvår-
 ke för dem i min tidiga ungdom gjorde di isto
 dagsvärke för ett hjuland och fick födan på
 stället, sen en tid därefter drags de in till sea.
 Fasters och mitt hjuland väctes på en åker men
 jag mins så väl att mitt lin blev mycket längre.
 Faster hadde inte så stor gård så jag gick mycket
 borta hos bönderna och arbetade på sommaren
 jag var mycket på ett ställe som hette Skatby
 det var två gamla menniskor hem och fotts

Stina Trajsa di hade en enda son Fred Magni
han ködde köpt gården var gift och alla fyra
bodde ihop och arbetade ihop. Stina Trajsa var
en duktig men elak gammal värd mot sin
sondotter och sen hade hon ord om sig
att hon kunde dra till sig så mycket hon
ville i synnerhet "santki" (smör) som di sade
från den tiden. När hon kom hem till fater
så satte fater genast stål i väggen och spott-
tade tre gånger efter henne när hon gick.
Myatoy var en stor gård jag gick där mycket
och arbetade jag min särskilt en morgon innan
vi skulle ut och rälsa så bad hon mig
dra kärnan och märkligt såg det ut hon
slog i en bra slump morgonmjölk i grädden
något som jag aldrig sett, jag fick dra en
lång stund innan det blev smör, men det blev
så mycket smör så jag blev förvånad facts

159

ACC. N:R. M. 8131:33.

Landskap: Småland

Upptecknat av: Jenny Danielsson

Härad: Finnevald

Adress: Jät

Socken: Jät

Berättat av: mig

Uppteckningsår: 1941

Född år

1880 i Kalmarvik

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Vi gjorde många dagsvärke ihop hon och jag hon lärde mig att arbeta etc. Di hadde en stor stället med som di räknade i 40 dagslättras där gick vi elva dar i stred och räpsade, där var så mycke vatten så det gick till knäw där fick vi vada och dra gräset i vattnet, hon gick alltid med "seppskörtad fjöl" knäpt på särken och vid den hadde hon långa ärmer som på en skjorta. Men vad hon talade om mycke om gammalt arbete, om kreatur, om bontar gartar troll, om seder sägner och bruk Jag mins så väl hennes man Lven hon var stilla o lugn, men hans son var ivrig i sitt arbete, en dag hadde gubben sagt sig att vilis lite

Skriv endast på denna sida!

forts

då sade sonen, vilda ni jag, då får ni göra nå
nt bliä döa så vänta ben skjels ast, di orden
kommer jag ihåg så länge jag lever. Här får
jag nu bifoga många minnen angående den so-
nen Erart Magni han var en riklig rustebass
en fykkehon han var bekant med en flitka
som hette Anna Fratarina gårdbo till oss därhemme
med henne hadde han en pojke som dog några
dagar gammal. Jag var då i 9-årsåldren hennes
far Hans Jönsson tyckte inte om att hon bekan-
tade med honom och när hon skulle föda
sitt barn så hördde han ut henne, hon gick
då till deras tosnare Sven Samuel Carlsson
och födde sitt barn där men Erart Magni gick
inte dit, barnet dog och skulle begravas då ska-
le han ju vara med han såg sig då fall, di
rodde det lilla barnliket i båt till kyrkan
en sådan dag, när di styrde ut från Land fats

så satte han sin hatt på aran höjde den i luften och kurrade, vi småbarn däromkring stod på avstånd och såg detta, och det spreds vida omkring bland folket. Sen började han att göra bekantshap med den han blev gift med Anna Katrina såjde mycket för det och på våren året därefter bad hon att mor skulle gå till Broka Stuga i Ströby och höra om hon fick honom och för det skulle mor ha en skäppa såg som hon tog i smyg från sin far. Mor hade två systrar som bodde i Ströby och Karl Olof i Kudd en fästamö i Odensjö i Vederlöv, han fick veta att mor skulle hälsa på sina systrar och då bjöb han mor på skjutet när han skulle köra till sin fästamö. Jag hade fått läfta av mor att få följa med så jag fick 50 ärs av Anna Katrina för jag inte skulle tala om att hon fört

skulle gå till klaka Anna för hennes räknning
När vi sen köide hem så stannade vi i den
florens hem som han var bekant med. Jag
mins så väl har där såg ut hennes far var
skomakare och satt vid skotavlan hennes
syster och hon bykte lingarn på en så som
stod i köket och di eldade under en stor gryta
i den öppna spisen. Den flickan hon hette
Ingrid hon var färdig till att på en liten hon
var stor och fäst. När vi sen köide hem så
fick mor fem kronor och jag en för vi i intet skak
tala om att han hadde en festermö där, han
betalade pengas till henne för han skulle gifta
sig med Ida sen på hösten. När mor kom till
klaka Anna så hadde hon ett band med sig
som Anna Teatarins sovit i. Hon sade att hon
behöver vint intet tänka på honom för han
skall snart gifta sig med en annan fests

och för rätten han har en tit som skall ha
ett barn men den betala han, och tit mer
sade kloka Anna du och din dotter ni ha
faott betalt för ni ska ta ä då gör ni väl
ä ni får väl väl för ni ska ta må ha han ha
då ställt för ett annat ställe. Mor sade till mig
nu för du inte tala om att du ha faott penga
för du ska ta för den kyste kloka Anna du.
Jag mins så väl hur rädd jag var jag hadde inte
vägat sagt det för hela mit liv. Tit faster sade
jag att jag fått pengarna av mina moster.
Så länge som jag var på Fläcklinge så
gick jag på Nytorp och arbetade även sen
Ida hadde kommit dit och var gift med Carl
Magni, men di var inte snälla vid henne
jag mins så väl hur hon grät ibland
Ulina Traisa var en släk till käreng fast jag
hadde inte out av henne. ports

Jag minns så väl när Ida hade fått sitt första barn omkring ett år därefter så hade de då varit så slaka mot henne ty mor och son höll ihop. Annan dag gick hon ut på kvällen och tog sitt lilla barn på armen och tänkte att gå till sitt föräldra hem, och hon måste därför gå över en sjörik men gick så vilse på sjön ty det hade väjdt att snöa. Hon gick på sjön till kl 4 på morgonen då gick hon se lyse från min mors stuga ty mor var sjuk och hade lampor tända. Det var rysligt att se henne, hennes ben var såra så det blödde och hon frös förfärligt ty hon hade tagit av sig kläderna och sopt dem om barnet. Hon föll ner på en soffa och kastade barnet ifrån sig. Jag minns sen att hon låg hemma hos mor i två dagar. Mor tog fat

en kart med sig Carl Jonsson från Skagganäs
han var en god talare och väl kunnig i fad-
ord, han tog dem alla i tukt och förman-
ning, och det hjälpte så hennes man höll
sig sen mer till henne än sin mor. Jag
gick där fortfarande på sömnarna och ar-
betade sedan Ida fått husbandsväldet.
Men hon fick barn varje år, jag minns så väl
hur besvärliga de var. På sommaren 1895 så
skulle där bli begravning och då skulle
jag vara där och hjälpa till hela veckan
ty en begravning för den tiden räckte i
fyra dagar. Vi skulle fört byka så alla
dekar och vad de behövde blev rena. Det
bar sig då inte bättre än att jag vridade
mig så galel så de fick skjuta hem mig
jag kunde inte gå. Jag minns så väl vad
Stina Lejisa sade till mig, nu skall jag binda
fästa

om din fot, det skall du ha på till i mor-
 gan sen tänker jag att du kan gå hit och
 skura i morgon. Hon sade åt mig att jag
 skulle lägga mig på ryggen, jag hördde att
 hon kastade sitt vatten i en gammal träbetta
 sen gned hon foten jag bar en halv timme
 och band om den och mumlade lite för
 sig själv, sen sade hon klä nu inte av dig
 i kväll utan lägg dig med kläderna på.
 På morgonen hade jag ingen känning av
 det, så jag gick dit och var där hela
 veckan. Det var omkring hundra personer
 i begravningen, och däribland några stycken
 av den välbekanta släkten som kallades
 för Merkurasläkten di var alltid fulla var
 di var och det blev di här. Andra begrav-
 ningsdagen vå söp di så di trillade från
 bordet, ty di satt vid dukade långbord
 foto

När di sen skulle äta frukost den tredje
dagen så mins jag ännu vad August Mar-
ksson sade till mig. Han sade, ja tänkte
att de hade tjent hos herrskap men då
si då inte åt som du gjort för då hade ni
väl fått våra skor bortstada. Men jag gav
henom svar igen, det hade vet jag och
han göra det, men ni är knapt värda det
som ni säger på er farbrors begravning.
Di sade ingenting men när di skulle resa
så hade di skramlat ihop 11 kr i dricks åt
mig, och tack ska du ha sade August
som lät oss höra sanningen. Dessa begrav-
ning var på försommaren sen fick jag inte gå
borta något vidare för det var fasters tur till
att ha läsemötet den hösten, och det tog
hela sommaren och ställa till det, ty då sy-
nades allt i hemmet, ja till och med i sängarna
fäts

1895

när manna såg sig tillfälle därtill så lyfte
 di på Täckan och överskatten. Möblerna skulle
 mätas och rummen skulle tapetseras "partskan-
 man" (förstugukammaren) skulle göras väl ord-
 ning ty där skulle presten ligga, och där di
 hade "mattstua" (överrum på andra våning) så
 låg han där. Jag bör väl ta om hur ett läse-
 möte gick till ty jag har varit på många.
 Sen som skulle ha läsemöte fick lower ställa
 det så att di hade slakt, en gris ett lårskett
 eller en gris får och kalv, ty kalaset varade upp
 till fem dagar. Jag minns så väl hur vi väntade
 på läsemötet ty då fick vi så mycket god mat.
 Släktlingars rote var stor en hundra personer
 och eläret över den första dagen. Läsemöten
 var lysta kl 10, och då kom presten och all fol-
 ket på en gång. På den tiden följdes båda pres-
 terna äls både från Frallsvik och Jät, och även
 foto

169

ACC. N.R. M. 8131:43Landskap: SmålandHärad: FinnsväldSocken: JätUppteckningsår: 1941Upptecknat av: Jenny DanielssonAdress: JätBerättat av: migFödd år 1880 i FeklesvikLUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

organisten från Feklesvik. Di skulle dricka kaffe i det särskilt rum, och folket i den stora stuan di fick kaffe och fyra kakor och männen fick kaffjölk. Sen samlades alla i stuan och det blev fört uppskrifning och ändringar som behövdes att göra. Sen började läsningen och ungdomen kallades fram en stor ring omkring slagbordet i ålder från 14 till över 30 år pojkar och flickor och till dess hade vi läst över både ketakes och psalmbok ty ingen ville vara sämt, di gamle läste inte di satt och lyddes på. När sen läsningen var slut så skulle det bli "mekkenmaal" (det dukat smörgåsbord). Det dukades i ett särskilt rum till psalter och

Skriv endast på denna sida!

organist, och i stora stugan till folket, var
 det vackert väder så dekorerades det inte på
 trädgårdsplanen, och där satt de på utställda
 bräder som låg på träbockar. Maten som
 sattes fram var rejält men inte många sor-
 ter smör två slags bröd och en stor ost som
 var gjord tidigt på sommaren eller på hö-
 sten året förut, sen var det syltar av olika
 slag och andra sorter av såglet och fisk van-
 ligast stekt sik, och efter det fick de risgrö-
 Frankak den var bakad på stekpannor och
 uppstjälpt och lagda på fat, så de tog en kniv
 och skar av en klänsvär och en för sig.
 Tallriker användes inte varken till smörgås
 eller frankak, de bredde smörgåsen och lade
 såglet på, och frankakstycket höll de i han-
 den. När de sen var mätta så skulle prästen
 hålla efterförhör, han förklarade då något
 forts

171

stycke i biblen och då fick di gamle svara
 ju det. När sen det var slut så tackade di och
 skildes åt. Torparfolket och ungdomen gick
 hem men bönderna med sina morar blev
 bjudna till middag, som skulle ätas så fort
 som di vant och duka bordet. Under den
 tiden fick alla avlägsna sig i stora stugan
 där dukades hästskobord så alla skulle sitta
 till bords. Alla bönderna hade tre föringar
 med sig till ett läremöte en fin bröckkaka
 och en eller två risgrönsprankakor, arthaka,
 eller sötört, eller giörtart, eller äggarkära, spelt-
 kaka, eller sockerkaka, eller vetakaka, eller ba-
 kelsefat. I Släcklinge rote var 19 bönder så tänk
 sej vad föringar. Föringarna delades till två
 klar och en eller två klar till tredje dagen.
 När bordet var dukat så sattes di kaker och
 bakelser fram som skulle bjudat till middag

forts

det brukade bli från ~~6~~7 upp till 12-13 som
 sattes fram på bordet och sen en 8-10 kara-
 finer med hembyggt öl, det såg fint ut. När
 bordet var dukat så var maten färdig, men
 sen kom det värsta, bland männen satt pres-
 ten högst därnäst organist och värdin i huset
 och sen den rikaste och förnämligaste bonden
 efter varandra, den fattigaste längst ner vid
 dörren. Men få fram morarna det var värre
 di sprang och gämdo sig ty di skulle krasas
 och kom inte den förnämligaste moran längst
 fram så stodors di som frassade upp, di
 fick dragas fram den ena efter den andra.
 När sen alla kommit på var sin plats så
 läste prästen till maten och organisten och
 folket sjöng en måltidspsalm. Sen kom
 maten den ledes upp på två fat ett gick
 åt kassidan och ett åt pruntimmoridan
 forts

Först var det fiskrätt med potatis, sedan
byttes tallriker, sen var det kokt kött och
kokt korv och bruna böror, ombytte av tall-
riker, sen var det fruktsoppa och vetaresina
till, ombytte av tallriker, sen var det kalu-
stek och potatis o lingon och kokt fläsk med
senap och rödbetor till, ombytte av tallriker,
sen kom det ostkaka sätort grätort äggskåra,
så många så det kunde gå upp till en fjör-
ton femton stycken, sen kom det traditionel-
la äppelkrämmet med mjölk och svarbakelser
till, sen följde alla de förmingskakor som
voro framsatta på bordet. Sen mora som
satt närmast presten skulle skära smetkakar-
na det flyddes fram kniv o skärbräda till
henne. Det var juart därför det var så svårt
att få fram en mora dit, sen blev seden så
att den som hade lagat smetkakan fört

i förning skulle "skära den" (skära ut ett stycke)
sen såddes den ut till hokerkan. Den första
dagen i ett läromöte fick inte männen något
ät utan hembrögt och inte mer än tre matsu-
par. Efter maten fick alla var sin slät kopp
kaffe gjord på bricka där de satt. Det var
ansträngande och sitta till bords så länge det
var inte ovanligt att se gubberna korsa på
svangremmen och gummorna knäppte upp
skoftar och lystycket. Ja sen läste prästen från
maten och alla sjöng gemensamt en psalm
så tackade de och gick hem. Prästerna och
organisten låg på stället över natten hade
de inte plats för dem på läromötartället
så bjöd de in dem på ett annat ställe
ty de skulle fortsätta i Trallskaga rote sa-
gen efter. Ja det var den första dagen. Dagen
efter blev bonden med sin mora släktingar
pito

och andra goda vänner bjöds dit kl. 11.
då blev det ett bättre kalas, då först när
di kom så bjöds det på kaffe med många
kakor och mannen fick kaffejökar, sen duka-
des det ett finare smörgåsbord den dagen
sattes det fram smätallrikar och efter smör-
gåren bjöds det på ostkaka o sött och mannen
fick många super. Så blev det några timmar
väntetid innan middagen, det dukades
som föregående dag, endast den skilna-
den att det sattes fram kaffekoppar på
tallrikerna ty det bjöds först på kung
den bjöds i bringara så var och en fick ser-
vera sig själv till den följde smörbakelser.
Det serverades ärtor i stället för bruna böner
och risgrönsoppa med russin i, i stället för
fruktsoppa, på bordet sattes det fram en
ölflaska till varje karl, och på bordet forts

sattes det fram kränvin i stöps och kak-
stapsflaskor och di fick fylla på i varsi-
na glas som di själv behagade, många blev
så fulla så di kunde inte gå när di steg
upp, sen efter maten skulle di ha cognetsjök
och sen efter det Toddy, när männen drack
det så fick kvinnorna vin o confekt, och kaffe
en gång till med många kakor till, sen var
det slut med kalaset den dagen, sen fick
morarna dra hem med var sin quicke för
di behövde stöd. Den tredje dagen kom di kl.
11 och skulle hämta förningsfattet då kom flickor
och pojkar och de som inte varit med förut.
Senare på kvällen samma dag blev ungdomen
där omkring bjudwa dit på kaffe och sedan
på smörgås av vad som fanns och liksom av
förningsmaten, sen fick di roga sig med lekar
och lita dans, det var ej vantigt att skaffa pots

174

speleman, di sjöng och trallade. Fjerde dagen
 sjöckades det omkring av förningsmaten till
 gamla frattiga och sjuka, sen var det inte
 mycket igen av kalasmaten. Ledan var också
 så i både begraving och läromöte att di kom
 med en kruka mjölk från varje hem, så det
 var vanligt att gita ett par eller tre ortar, den
 var ju avsedd till rispyrussoppian men det kom
 för mycket. Ja detta är mitt minne från läromö-
 tet hemma hos faster, men jag glömdo att tala
 om hur många pankaker det gick åt vid
 mellanmålet läromötadan, det var elva.
 När di skulle ha läromöte så fick di tänka på
 det ett år i förväg, ändå fick di mycket skuld
 på det. Ett sådant kalas fick di i roten varje
 höst i september månad. Mitt närmaste minne
 är från ett lysningskalas. Vi Träsklingeboar
 hade besvärligt var vi skulle häv ty vi foto

skulle ju so över nyön, sen reste vi med tåg
ett stycke, en flicka hade tjänat hos en doktor
Frindblom i många år, och han gjorde kalaset
och vi fick dansa hela natten, hon gifte sig
med en präst från Träsklinge, och bodde där
tills de skulle vigas nyårsafton. Lucia dagens mor-
gon klädde hon sig till Luciabrud och gick om-
kring i närmaste hemmen och bjöd kaffe, det
var den första Luciabrud som jag sett det var
1895. Jag minns så väl när vi skulle göra ärgrost
för dessa två på nyårsafton, det var så kallt
så vi var inne i en stuga. Sen gick vi ung-
domar till Trälörens kyrka på nyårsottan
ty där skulle bli kyrkhölopp, det var så
kallt så en del fick frost i lären och i knöna
Faster sade till mig beund. de kletas om knöna
annars får du frost, jag gjorde det och blev
bevarad. Många andra blev fördärvasde föts

149

ACC. N:R. M. 8131:53

Landskap: Småland

Upptecknat av: Jenny Danielsson

Härad: Vänerald

Adress: Jät

Socken: Jät

Berättat av: Jämi

Uppteckningsår: 1942

Född år 1880 i Prästvik

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

När vi gjorde årsreport till nämnda bröllopp så måste vi vara inomhus ty det var 30 gr kyla vi var inne i en stor stuga och eldade i spisen, sen fick di slå ihop den uto, om vi är fräs så var vi glada ändå ty vi fick dansa i bröllopsgården på måndagens kväll och där skulle komma en fiölsplare, något som var roligt för Träsklingeborna. Det var kall den vintern det mens jag, jag tyckte into om Träsklinge och folket där, jag ville ut i världen men faster ville ha mig hemma, jag mens så väl jag såknade upp vad kläder jag ville ha, men det ville hon into gå med på, då beslöt jag mig för att resa därifrån fort.

Skriv endast på denna sida!

148
180

ACC. N.R. M. 8131:54.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

respengar fick jag inte heller, och jag ville
långt bort från Täcklinge, jag hade en flick-
bekant i Bleking i Mörnoms församling jag
skrev till henne och hon ställde mig plats
på en stor bondgård där hon var köksa
jag tog vad arbete jag fick. Jag reste den
26 mars 1896 jag lånade mig respengar av en
gammal ungdomsö men hon var hemmansägare
och jag hade gjort många dagsvärite hos henne.
Jag reste mot fasters vilja, jag tydde en kar-
tt till att se mig över sjön till Ulvö station.
När jag kom fram från kvällen till Mör-
noms station så var där en dräng med
två hästar och mötte mig. Husbondet Olaf
Ola Jeysson 27 år gammal och hans hustru
Lanna var 26 år gammal di var inte hem-
ma när jag kom di var på en begravn-
ning, men di hade ställt en gammal forto

kvinna för sig till att ta emot mig. Där
 var två i husen där var sex drängar och
 ibland lika många pigor ty Jeyran hade tre
 stora gårdar, där var 28 kor och 11 hästar och
 ett 40-tal grisar. Det var något för mig som
 alltid har varit och är en djurvän, på morgo-
 nen efter när jag sen sammanträffade med
 husbondefolket så var de glada för de hade
 fått en smålandspolka. Någon lön var inte
 bestämd innan jag reste, de frågade vad jag
 ville ha, jag begärde 85 kr och persedlar
 till den 24 oktober det fick jag och fem
 i städja, persedlarna berättar om ett skäpp-
 land potatis d.v.s. det skulle sättas en skäpp
 potater vidare ett par snörskar "nästuti"
 (huvuddata) och förkläde och ett skälpen-
 nell. Sen skulle jag bli sadugårdsfåga och
 fodra och sköta och mjölka hälften av de kor
 forts

och sen förutom var det ju några påläggs-
kalvar. På sommaren fick jag gå med i arbetet
ute, där var en sådan ordning att di hade
komma ute på natten och inne på dagen ty
di skulle fodras med grönspöder för di skulle
mjölka mycket, på sommaren fick jag köra
till mejeriet med mjölken morgon och kväll.
Jag fick stiga upp kl 4 varje morgon och gå ef-
ter komma i hagen och köra hem dem ty kl
sju skulle mjölken vara i mejeriet, vi var
två flickor till att mjölka, när jag sen kom
hem så fick jag gå med i arbetet. När kl blev
hätte fyra två s. m. fick vi mer afton en lång
brödskena med isterplatt på och något pålägg
såsom ost eller rökt skinka, den smörgåsen
kallade di för "fettamata" vi fick smör endast
på söndagarna, vi fick ju också kaffe till mer-
afton, När vi hade ätit det så gick jag och den
farts

flickan hem som forade grisarna vi mjälka-
de varje e.m. sen körde jag till mejeriet det
tog en 20 minuter, sen körde jag ut korna
i hagen sen var jag fri för den dagen ibland
kl 7 ej senare än halv åtta sen fick jag gå och
göra vad jag ville för min räkning. Alla kon-
raterna var fri vid åttatiden sen hade vi
roligt på kvällarna och snällt husbondefelt
hade vi. Jag trivdes så gott i Mönrom och där
hade jag min roligaste ungdomstid. Jag kommer
ihåg när jag skulle plöja upp mitt potatis-
land, det gjorde en gammal qumme åt mig
ty jag brukade se åt henne på min fritid.
Jag fick en ny sorts potatis kallad för blå-
rejsa Jeysson hade köpt dem från Tyskland
di var så stora och tunga så di gick till 14 kr
Jeysson köpte dem ty han hade både stärke-
sefabrik och brännvinsbränneri i bolag med foto

två andra. Ja så minns jag när det blev
den 11 maj då fick vi alla fritid vid middag
då öppnades laxfisket i Mörsånsån, där var
då en stor högtidsdag, folk reste dit från
flera socknar det är ett minne för hela livet
att fö se när di drag den stora grova lax-
noten i land första gången jag såg det så var
där 7 laxar i noten en som vägde 9 kilo när
di sen kom upp från land och man fick se
den silvreglitrande färger, var di var vackra
och goda sen. Vi fick ofta lax från den gård
jag tjänade både kokt varm, och gräslax det
var söndagsmat. Alla bönderna i Hästaryd och
Mörsånsby hade sitt laxfiske utaren derat
till laxhandlarna 3 till antalet, och i den
arrenden ingick att di skulle ha vissa kilo lax
för året mer eller mindre som di själva ville
ha. Jag övergav till 11 maj till den dagen forts

skulle alla ungdomarna om möjligt var
 ha nya kläder ty det var stor. I den vackra
 flodbacken var en stor dansbana plats för
 70-80 par dansande och flera spelmänner sam-
 lades ihop, där var vi och tränade, och jag
 var inte den sämste fast sådant skulle vi
 väl inte tala om nu när man är äldre.
 På tal om dans så kan jag tala om att vi äva-
 de oss i kadrig' vi var 32 par så den 11 maj
 var det uppmärning för andra, och flickor som
 var födda i Bleking bar den dagen sin dräkt
 sen var där för övrigt kaussett Tivali och
 karamellstånd och utskänkning i oändlighet.
 Den e.m. var alla tjenera fri från allt arbete
 det var en gammal sed som efterföljdes
 gamla människor blev då lediga till deras
 arbete. I hemmen skurades och fejjades och la-
 gades till kakor och mat, ty det kom facts

släktingar och bekanta som blev bjödna
med dem hem. Det var en nöje för mig som
jag aldrig glömmes 16 år gammal och hade
alldrig sett något liknande, jag var så glad
så jag tyckte jag kunde flyga upp i luften.
 Vidare har jag minnen från arbetstiden där
kl 6 varje morgon utom söndager ringde för-
drängen med vällingklockan då skulle vi alla
gå in och äta frukost sen skulle vi ut i arbete,
till gårdarna långt ute fick vi åka efter hästerna.
kl 12 kom kötsan med middag och körde sedan
hästerna fräja, meraftensmaten var också med
då, sen var det en gammal dänentill som ko-
kade kaffet, kl halv åtta ringdes det till kvälls-
mat sen var alla fria. Sagarna gick mycket fort
ty vi hade så roligt vi var ju så många detta
var ordningen för sommaren. På vintern ringde
di en timme senare räknat från 1 oktober till
forts

1899

ACC. N:R. M. 8131:61.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

1 april. Jyppron hade många potater satta ty
han hade själv stärkefabrik, på hösten
när di skulle plackas upp så var där en 40
och ibland över personer, men di skulle föda
sig själva sen på e.m. skulle di ha kaffe M4
och en stor vetebulle så stor som en liten tall-
rik, när sen potater och rotfrukter var bär-
goda så kom skjuaregillet då blev alla bjud-
na dit som hade arbetat på gården under
somnaren, bland annat så blev di då bjudna
på lard kokade hela till potatis och risgrym-
gröt, sen blev det dans på den stora lögen
dit även flera ungdomar kom. Ja, sen var
den första somnaren gången, jag staddo mig
sen för hela året 1899 jag gjorde då inte an-
nat på vintern än fodrade kor o kalvar och
mjölkade, det var ett roligt arbete och nyttigt
att få lära sig mycket, ty veterinären var där
föret

188

ACC. N.R. M. 8131:62.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ofta det har jag haft nytta av i hela mitt
 liv. Den vintern var en kall vinter och mycke
 snö det var så mycke snö guldagen så hägar-
 na var ofarbara och vi kunde inte komma
 till mejeriet med mjölken på hela dagen.
 Jag minns så väl en dag hur höga snödrif-
 vor det var jag kunde inte gå in och äta
 middag utan en dräng bar ut mat till mig
 en hade inte så bra på fötterna på den
 tiden, en hade ju förstas tjocka ullstrumpor
 men inte annat än träskor till vardags, på
 kvällen skulle di skåta igenom drivarna så jag
 kunde komma in, men ledsnade på det ty det
 yrde igen så fort. Anna skulle ju också njöt-
 ka med, henne tog en dräng på ryggen och bar
 ut henne i sadugården och sen bar di in oss bå-
 da två, ty di hade långstövlar, och vi fruntim-
 mer hade ide ens några byxor såsom damer
 forts